

YENİ BİR ENTELEKTÜEL ÇAĞA GİRERKEN.

Toplumlar neolitik sürecin sonuna kadar klan, kabile ve aşiret temelinde bütünlüklü demokratik öz yönetim biçimiyle yaşamışlardır. Klandan başlatılırsa milyonlarca yıl toplumların öz yönetim biçiminde yaşadıkları görülür. M.Ö. 6 ve 4 bin yılları arası Neolitik süreç denilen doğal toplum bu uzun tarihsel sürecin zirvesidir. Bu zirvede Neolitik toplum, kendi dokularıyla oluşup gelişmiş ve kendini yöneten bir toplum olmuştur.

Doğal toplumun zirvesi olarak bilinen Tel Halaf kültürü aşağı Mezopotamya'daki El Ubeyd kültürünün gelişmesine kaynaklık etmiştir. El Ubeyd kültürü zemininde gelişen Sümer süreciyle doğal toplum gelişimi sapmaya uğrayarak bir çatallaşmaya uğramaktadır. Bu çatallaşma sürecinde çok kapsamlı çatışmalı süreç sonunda, sınıflı, hiyerarşik ve devletçi bir çıkış gelişmiştir. M.Ö 3000-2500 yıllarında Uruk'tan başlayan şehir, sınıf ve devlet süreci artık ayrı bir dönem olarak gelişir. Devletçi uygarlık, Sümer olurken dışında kalan, devletleşmeyen ve direnen kesimler de Demokratik uygarlık birimleri olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Tarihte uygarlıksal kapsamında gelişen hiyerarşik, sınıflı ve devletçi uygarlık ile demokratik uygarlık arasında şiddetli çatışma dönemleri bu temelde gelişmiştir. Bundan sonra resmi tarih artık yazılı tarihle başlatılarak yüzbınlerce yıllık toplumsal yaşam ve sistem yok sayılmıştır.

Tarih ne resmi yazılı süreçle ne de sınıfsal bakma üzerinden okunabilir. Tarih tezimizi, klan oluşumuyla başlatmak gerekir. Tarihsel-toplum bağlamında ortaya çıkan çelişki, hiyerarşik, sınıflı ve devletçi toplum ile demokratik uygarlık arasında gelişmiştir.

Devletçi uygarlık sistemi sistematik olarak "Ahlaki-politik toplum" olarak tanımladığımız Doğal toplumu aşındırarak darbelemiş ve sınıra çekmiştir. Sömürü ve iktidar tekelleriyle kendini var eden devletçi uygarlık, bunu yapmadığı sürece ne sömürü ne de iktidar tekellerini kurabilir. Sermaye kendi tekellerini karşıtını yok etme temelinde geliştirebilmiştir. Bunun için iktidar tekellerinin varlık gerekçeleri, ahlaki politik toplumun darbelenmesi, talan edilmesi ve kullanım malzemesi haline getirmektir. Tarihten günümüze, toplum, kadın ve doğaya karşı gelişen soykırım pratikleri bunu gösterilmektedir.

Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi uygarlık, tarihin ana akışındaki iki zıt uçtan, toplumsallığa karşı, negatif kutbu oluşturan bir karşıt sistem bir anti toplumculuk olarak gelişir. Tarihsel akış, iki zıt ucun yani iktidar ve devlet odaklı uygarlığın diğer tarafını, devletleşmemiş komünal toplum formu arasındadır. Temel çelişki bu iki zıt kutup arasındadır. Toplumdaki tüm ideolojik, siyasal, sınıfsal, kültürel, ekonomik, askeri ilişki-çelişki ve mücadeleler bu iki uygarlık sistemi arasında cereyan eder. Dolayısıyla Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sistem neolitik toplum zeminine dayanarak ama onu ret ve inkâr temelinde gelişmiştir. Bundan dolayı Sınıflı devlet sistemi yöntem olarak, neolitik toplum sürecini ret ve inkâr ederken, bin bir türlü komplo ve operasyonlarla, yüzbınlerce yıllık tarihsel sürecin üstünü örtüp tarihi resmi olarak kendisiyle başlatmıştır.

Sınıflı, devlet zihniyet ve bedeninin olduğu her yerde onun karşısında diyalektiksel olarak, demokratik uygarlık toplumundan bahsetmek mümkündür. O zaman demokratik uygarlık zihniyeti kapsamına giren tüm bileşenler, birimlerin örgütlü, sistemli ve programlarının olması ve bu program temelinde kendilerini bütünlüklü örgütlemeleri gerekmektedir.

Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi uygarlık sistemi toplumların ortalama % 10'unu temsil ederken, Kendilerini devasa örgütlü tekeller olarak örgütlenme becerisine kavuşmuşlardır. Toplumların % 90'ı demokratik uygarlık birimleri avantajlı konumdayken neden örgütlenmesin? Yüzde doksani sistem dışında kalmış olan başta klan, kabile ve aşiretler olmak üzere kültürel hareketler, inanç hareketleri, ekolojik, feminist hareketler, gençlik hareketleri, sosyal-sosyalist hareketler, anarşist hareketler, emekçi-işçi hareketleri ve aydın-entelektüel kesimlerin dolayısıyla kendini demokratik uygarlık birimleri olarak tanımlayan tüm hareketlerin örgütlemeleri gerekmektedir.

Örgütlenme derken kastedilen hiyerarşik-yöneten, yönetilen anlamında klasik bir örgütlenmeden söz edilmediğini belirtmek istiyoruz. Örgütlülük toplumun özünde ve dokusunda var olan bir hakikattir. Toplumların kendini yaşamda ifade edebilmesi için, sürekli kolektif olarak hareket etmesi, yaşamın tüm gereksinimini tespit etmesi, ortak yaşam prensiplerini oluşturup ihtiyaçlarını gidermesi, doğru ve yanlış ayırt etmesi gerektirmiştir. Dolayısıyla bu temel üzerinden oluşan toplumların örgütlenme biçimi ve dili, devlet olmayan, toplumun demokratik konfederal örgütlenme biçiminde olmuştur. Tarihsel-toplum yaşamına en uygun örgütlenme konfederalizm olmaktadır. Tarihsel akış bu hakikati ispatlamış durumdadır. Bu açıdan zihniyet ve beden olarak sistem dışı ama sistem içinde konfederal temelinde gevşek örgütlenmelerle, özgür alanların açılması, bu alanlarda devlete gereksinim duymadan, giderek devleti yaşamdan çıkarıp bu alanların büyütülmesine dayanan doğrudan demokrasi yöntemiyle kendi, kendini yönetmesi olarak tarif etmek mümkündür.

Demokratik Uygarlık Birimleri Kendini Çoğaltarak Küreselleştirebilirler Mi?

Demokratik uygarlık unsurları toplumsal birimler olarak vardırırlar fakat ideolojik-politik bir paradigmalarının olmaması nedeniyle örgütlü, sistemli ve bütünlüklü değildirler. Demokratik toplum birimi olan ahlaki politik birimler, devletçi, sınıflı uygarlık sisteminin sürekli saldırıları nedeniyle bastırılmışlardır. Ama bu durum, ahlaki politik toplumun bittiği, tükendiği anlamına gelmemektedir. Her türlü saldırı altında, sistem olarak dağılmış, bastırılmış olsalar da şu veya bu şekilde devletçi uygarlık paralelinde varlığını günümüze kadar sürdürmüşlerdir.

Devletçi uygarlık sistemi, kendisini baskı ve sömürü üzerinden, tekeller biçiminde ama sürekli örgütleyerek, biriktirerek var etmektedir. Ortaya çıktığından bu yana devasa ideolojik, kültürel, siyasi ve askeri mekanizmalar geliştirmesi bunlar üzerinden kendini topluma dayatması, örgütlemesi ve buna süreklilik kazandırması sözkonusudur.

Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi uygarlık sistemi , tarihsel-toplum akışı açısından bir sapma ve anti toplumcu olduğu belirtildi. Esas kaynak ve dayanılacak tarihsel-toplum anlayışı doğal komünal toplum hakikatidir. Fakat yazı sürecinde devletçi uygarlık sistemi ve gelişiminden söz edilirken bazı yöntemlerden örnekler verilecektir. Bu örnekler devletçi sistemin kendine has geliştirdiği yöntemler değildir. Toplumsal yaşamın özünde olan bir kural ve yöntemdir. Devletçi sistem bütün konularda olduğu gibi bu yöntemde toplumların elinden alarak karşıt anlamda kullanmıştır. Bu yöntemler toplumsal akış dilinde kendini korumak için çoğalma ve büyüme esaslarına dayalıdır. Bu toplumsal varlığın olmazsa olmaz ön koşulu ve kuralıdır.

Devletçi uygarlık bu temelde kendisini geliştirirken, demokratik uygarlık unsurları kendilerini buna karşı örgütleyerek var etmeleri gerekmektedir. Varlık olarak kendini geliştirmezse kendisini oluşturamaz ve var kılamaz. Devasa gelişkin ve örgütlü bir tekel karşısında örgütsüz bir durum söz konusudur. Tarihsel anlamda bütünlüklü bir örgütlenmeye gidilememiştir, O şansları da çok fazla olmamıştır. Çünkü devletçi, sınıflı uygarlık sistemi bir yandan kendini örgütlerken bir yandan oluşturmuş olduğu askeri-siyasi-ideolojik ve kültürel araçlarla doğal toplum birimlerini sürekli darbelemiştir. Kendini topluma karşı zor aygıtlarıyla örgütleyerek maddi-manevi olarak hâkim kılmıştır. Öncelikli olarak zihniyet üzerinden sonra maddi olarak bunu güçlü aygıtlara kavuşturmuştur.

Demokratik uygarlık birimlerinin durumu aynı düzeyde değildir. Çünkü onlar kendi yaşamlarını sürdürebilme dışında çok fazla araçlara sahip değildirler. Sürekli hegemonya uygulamaları altında olduklarından dolayı dağınıktırlar, kendileri için çalıştırabilecek araçları, imkanları sınırlı kalmış, örgütlülükleri gelişmemiştir. Günlük olarak yaşamlarını sürdürebilmeleri için çalışmak zorunda bırakıldıklarından dolayı bağımlı olmuşlardır. Geliştirilen bu yöntemlerden kaynaklı demokratik uygarlık birimleri, devletlerin baskısı altında devletlerin sömürü sistemlerine tabi tutulmuş ve kendilerini örgütlenme imkânı ortadan kaldırılmıştır. Derinleşen bu baskılar, engeller ve diğer gerekçeler nedeniyle demokratik uygarlık sistemini köklü olarak düşünmek gerekmektedir.

Birimler derken kast edilen nedir? Daha çok sistem karşıtı durumu az veya çok bilip yaşayan kesimler kast edilmektedir. Devletçi uygarlık güçleri sistemli iken bu birimlerin sistemleri yoktur. Bireyden başlayarak tüm birimler bu kapsamdadırlar. Marx, tarihe sınıf bakış açısıyla yaklaştığı için, toplumdaki temel çelişkiyi köle-efendi, feodal-köylü, işçi ve patron çelişkisi temelinde ele almıştır. Köleler içerisinde de belli bir kategoriye gitmiştir. Temel çelişkiyi köleci dönemde yarı özgür köleler ile köle sahipleri, feodalizm sürecinde toprak sahibi köylüler, topraksız köylüler, kapitalizme gelindiğinde işçi ve burjuvazi şeklinde kategorileştirmiştir. Önder APO ise, sınıflı, devletçi uygarlık dışında kalan toplum kesimlerine, bütünlüklü baktığı için toplumun tümünü meydana getiren birimleri, sınıfları da kapsayacak şekilde ezilen toplum olarak tanımlamıştır. Bireylerde bu birimlerin üyesidirler, sınıflarda bu birimlerin içerisindeyidir. Dolayısıyla kendi varlığını bilen, devletçi uygarlık karşısında varlık olarak duran tüm kesimler demokratik uygarlık birimleridirler.

Tarihsel-toplum gerçekliği açısından durum buysa o zaman bu birimlerin örgütlülüğü bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Demokratik, ekolojik kadın özgürlükçü paradigmanın temel halkası buradan başlamaktadır. Devletçi, hiyerarşik ve sınıflı uygarlık bu kadar örgütlüyse kendini her konuda örgütlü kılıyorsa, onun karşısında demokratik uygarlık birimleri bu kadar örgütsüz, dağınık ve sistemsiz kalamaz. Demokratik uygarlık birimlerinin kendini örgütlemesi ve bir sisteme kavuşturmasının yolu, kendisini çoğulculuk esasları üzerinden bir örgütlülüğe ve sisteme kavuşturmasıdır. Aksi durumda beş bin yıllık tarihsel gelişme göstermiştir ki sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sistem karşısında örgütlü varlık sorunu yaşamaya devam ederek ezilmeye mahkûm kalacaktır. Bu durumla karşılaşmamak için yeniden inşa hareketi geliştirmek kaçınılmazdır. Demokratik uygarlık birimleri, kendini örgütlemeyen, birbirinden kopuk, sistemsiz hallerini aşarak hiyerarşik, sınıflı ve devletçi uygarlık karşısındaki yenilgili hallerinden kurtulmalıdır. Tarihsel-toplum hakikati göstermiştir ki bu birimler vardır ama kendilerini inşa etmeleri gerekmektedir.

Toplumsal inşaada bu birimlerin niceliksel çoklukları ancak örgütlenerek niteliksel bir güce kavuşabilir. Nasıl ki sınıflı, hiyerarşik ve devletçi uygarlık günümüzde ulaşmış olduğu küresel bir örgütlenmeye tekabül ediyorsa, demokratik uygarlık güçleri de en alt birimden başlayarak küresel düzeyde kapsamlı bir örgütlülüğe kavuşmalıdır. Altı çizilmesi gereken nokta var olabilmek için toplumsal zihniyet ve beden anlamında çoğalmaktır, bu yaşamın ve özgürlüğün olmazsa olmaz kanunudur.

Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi uygarlık zihniyetinin beş bin yıllık tarihsel süreçte Sümerlerde ortaya çıkıp adım, adım büyüyüp dünya çapında nasıl bir güç haline geldiğini görürüz. Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi zihniyetin varlığı kendini büyütmesinde gizlidir. Çünkü kendini geliştirip büyütmezse varlığının tehlikeye gireceğini iyi bilmektedir. Varlığını, düzenini, kar sistemini zor ve sömürü çarkını koruyabilmesinin yolu kendini, biriktirerek, büyüterek küresel düzeyde örgütlemesindedir. Sümerlerin Uruk kentinde başlayan süreci anlamak oldukça önemlidir. Küçük bir şehirde (Uruk) ortaya çıkan iktidar biriminin kendini sistemli, örgütlü küresel bir düzeye kavuşturmasının hikayesini iyi anlamak gerekir.

Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sistem, kendini önce doğduğu yerde giderek uluslararası düzeyde tekellerle evrenselleştirmiş, adeta bir iken milyona ulaşmıştır.

Demokratik Uygarlık Birimi Olarak Demokratik Ulusun Kürdistan'da Doğuşu Ve Çoklu Olma Süreci.

Şu soruyu sormak ve üzerinde düşünmek önemlidir: Demokratik uygarlık birimleri, kendilerini küçük birimler üzerinden örgütleyerek küresel iktidar tekellerinin hegemonyasını aşabilir mi, ortadan kaldırabilir mi? Kürdistan üzerinden devam edelim. Ortaya çıkan demokratik ulus birimimiz sadece Kürdistan çapında kalırsa, ahlaki-politik toplum birimi olarak kendini inşa edip mücadeleyi sürdürmesi, bölgesel ve uluslararası tekelleri kırması söz konusu olamaz. Kürdistan'da gelişen bilinçli ve iç örgütlülüğü olan

ahlaki politik toplum birimi ancak kendisini geliştirip dünya çapında evrenselleştirdiği, kendini genelleştirdiği ve dünya çapında bir güce dönüştüğü oranda etkili olabilir, değişim dönüşümün farkını o zaman geliştirebilir. Var olan bu örgütlü birimin kendini koruması, kendisini büyütmesi, bölgesel evrensel kılmasıyla mümkündür.

Bölge ve dünya ölçeğinde böylesi bir birimin değerini bilmek kadar, bu birimin kendini çoğaltmadan amacına ulaşmayacağını bilmek ve anlamak önemlidir. Kürdistan'da gelişen bu birimin varlığını koruması öncelikle ortaya koyduğu "halklar ittifakı, halkların kardeşliği" kavramları üzerinden bölge ve dünya ölçeğinde demokratik konfederal sistem tezlerini somutlaştırmasını gerektirir. Bu kavramlar öyle gelişmiş güzel ve romantik anlamda kullanılmamaktadır. Bu stratejik bir anlayıştır ve olmazsa olmaz kabilindedir. Bundan dolayı nasıl ki uluslararası tekeller iç içe sistemli bir örgütlülüğe sahip ise, demokratik uygarlık birimleri de iç içe örgütlenerek, bölgesel ve küresel düzeyde bir oluşum sahibi olmalıdırlar. Bu amaca kavuşmak için çok önemli görevler bizleri beklemektedir. Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sistemden kopmanın, çıkmanın tek yolu bu görevleri yerine getirmektir. Entelektüel, politik ve ahlaki görevler en esaslı görevlerdir.

Bu görevler birbirleriyle çok sıkı bağlarla birbirlerine bağlıdırlar. Dolayısıyla birbirleriyle sıkı bağlar içinde oldukları kadar bağımsız olmaları da rolleriyle ilgilidir. Bu üç görev yerine getirilmeden sistemli ve örgütlü bir küresel hareket gelişemez. Dolayısıyla ilkin bu 3 görevlerin kısa tanımı sonrasında, tarihte nasıl geliştiği ve devletçi uygarlığın bu 3 görev biçimini nasıl değerlendirdiğini en son olarak da tarihte entelektüel devrimlerin kısa tarihleri açıklanacaktır.

Entelektüel görev, demokratik toplum düzeyinde gelişen zihniyet ve sistemli düşünce olgusudur. Düşünce gücü ve eylem entelektüel görev kapsamındadır. Zihniyetlerin esnek olmasından kaynaklı olumlu-olumsuz şekillenmeye açıktır. Bunu farkedenden iktidar odakları en çok zihniyet olgusuna saldırmış kendi zihniyetlerini hâkim kılmışlardır. Başarılarının sırrı burada gizlidir. Bunun için demokratik uygarlık birimlerinin de ilk önce bir zihniyetsel faaliyet içinde olmaları gerekmektedir. Bütün dağınık ve örgütsüz birimleri bir araya getirmek entelektüel bir faaliyeti gerektirmektedir ve bu en öncelikli görevdir.

Ahlaki görev, toplumsal ahlak oldukça kapsamlı bir saldırı, bastırma, yozlaştırma ve aşındırma hükmü altındadır. Buna rağmen toplumların ahlaki özellikleri tümünden ortadan kaldırılamamıştır. Ahlaki toplum ruhu ve özellikleri beş bin yıldır en çok saldırı altında olan bir olgudur. Hegemonyanın bu kadar ahlaka saldırması, toplumu toplum olmaktan çıkarma isteminden kaynaklanmaktadır. Toplumsal çözümsüzlüğün temelinde aşındırılmış ahlak olgusu yatmaktadır. Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sistem toplumsal ahlak yerine kanun ve hukuku öne çıkarmıştır. Bunun için toplumsallaşmanın olmazsa olmaz ruhu olan ahlak anlayışını ayağa kaldırmak ve yeniden inşa etmek temel görev kapsamındadır.

Politika, toplumun sağlıklı bir şekilde kendisini gelişmesi, her alanda örgütlendirmesi ve kendi kendisini yönetmesini içermektedir. Politika, özgürlük, eşitlik ve adil bir yaşamın günlük olarak örgütlendirmesi, özgürlüğünün geliştirilmesi ve yaratılan özgürleşmeyi süreklileştirmesidir. Burada toplumun kendi yaşamını kendisinin yürüteceği bir şekilde örgütlenme görevi söz konusudur. Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sistemin gelişmesiyle birlikte politika yerini devlet idaresi ve bürokratizme bırakmıştır. Toplumun toplum olmaktan çıkması politikasız kalmasından kaynaklıdır. İnşa çalışmalarında toplumdan çalınmış olan politikayı tekrardan toplumsal çalışmanın merkezine koymak gerekmektedir. Bunun için toplumu günlük olarak inşa etmek en temel görevler kapsamındadır.

Sistem Krizlerinin Temelinde Entelektüel Kriz Vardır.

Bu temel görevleri yerine getirmekle karşı karşıyayız. Bu temel esaslı ve vazgeçilmez görevler yerine getirilmediği sürece herhangi bir gelişme sağlanamaz. Bu gerçekleri sadece biz dile getirmiyoruz. İfade edilen bu hakikatleri sadece biz tespit etmiyoruz. Kendimizin ürettiği bir durum da değildir. Bunlar tarihsel-toplum hakikatleri olarak başat konumda olan gerçeklerdir.

Kabile birimleri klandan sonra en uzun yaşayan toplumsal birimdir. Kabileler, ahlaki, entelektüel ve politik görevleri içiçe yerine getirilmişlerdir. Kabilelerde bu görevlerde çok ciddi bir ayrışma yaşanmadığı görülür. Bir topluluk oluşmuş ise, gelişimi sürekli ise ilkin entelektüel-zihniyet faaliyetleri üzerinden gelişir. Birlik olma, toplumsal zihniyet ve davranış bütünselliğini gerekli kılar. Diğer taraftan bir arada bulunmanın çimentosu olan ahlakın, kurallar bütünü olarak örgütlendirilmesi, toplum ilişkilerinin düzenlenmesi söz konusu olmuştur. Bir yerde örgütlülük varsa ahlaki düzen bunun ifadesi olarak gelişir. Politik görevlerde ise, günlük olarak ihtiyaç duyulan şeylerin örgütlendirilmesi, korunması ve güvenlik altına alınması gibi bir ilişki sistemi politik olmalarına yol açar.

Aşiretlerde de benzer bir durum vardır. Aşiretler genellikle politik görevlerle ilgilidirler, aşiretler politik oluşumlardır. Çünkü aileler ve klanların kabile içinde temsil düzeyinden kaynaklı bir farklılık göstermişlerdir. Yaşamın giderek zorlaşması ve kapsamlılaşması nedeniyle insanların hem üretim karşısındaki duruşları hem de bir birleriyle olan ilişkilerdeki değişimler, ayrıca gelebilecek tehlikeler büyümeyi zorunlu kılmıştır. Bu büyüme aşiretleri ortaya çıkartmıştır. Aşiretler daha çok kabilelerin birliğinden meydana gelmişlerdir. Kabilelerin birliğine dayanan aşiretler kendilerini konfederal şekilde örgütlendirmişlerdir. Bunun için aşiretler konfederalizmi, politik bir sistemdir. Klanların örgütlülüğü daha çok ahlaki anlamda bir örgütlülük iken -ki 'birimiz hepimiz, hepimiz birimiz' ilkesi geçerlidir- Aşiretler politik bir form olarak gelişmişlerdir. Aşiretlerde politika ivme kazanmıştır. Aşiretlerde ahlak kısmen kurumsallaşarak tecrübe ve kültür üzerinden aktarılmıştır. Bundan dolayı Aşiret içinde ahlak, kadın ve yaşlıların kültürel gelenek olarak tecrübelerinin aktarımı biçiminde gelişmiştir. Çünkü aşiret içinde klan ve kabile dağılmamış, o gelenek klandan kabileye ve

oradan da aşirete aktarılmıştır. Aşiret içinde şamanlar, rahipler, ana kadın ve ihtiyarlar entelektüel, zihniyet ve aydınlanmayı geliştirmişlerdir.

İbrahim'i dinlerde de bu görevlerin kendine özgü özellikleri olsa da benzer biçiminde iç içe gelişmişlerdir. İslamiyet'te medreseler entelektüel kurumları ifade eder. İslamiyet'te cami ahlaki bir kurumu ifade eder. Saltanat veya yönetim biçimleri politik durumu ifade eder. Peygamberlerin oluş şekli ayetlerden düşünce biçimlerine kadar entelektüel faaliyetlerin ifadesi olarak gelişir. Entelektüel çalışmaları toplumlara yayarak zihniyet ve davranış biçimleri şekillendirilir. Dinler, toplumda zihniyet oluşturduğu oranda sistemlerini oturtmada başarılı olurlar. Bu faaliyetler başarı kazandığı oranda büyümeyi geliştirirler. Peygamberlerin, Nemrutlardan firavunlara kadar, sistemlere karşı gelmeleri, 10 Emir, kutsal kitaplar, vahiyler entelektüel ve ahlaki gelişmeler olarak değerlendirilebilir.

Yahudilerde Kudüs'te krallığın ortaya çıkışı politik bir süreç olarak gelişir. Hristiyanlıkta kurtuluş düşüncesinin oluşturulması bir entelektüel faaliyettir. 300 yıllık örgütlenmeleri ahlak ağırlıklı politik faaliyetlerdir. Daha sonra gelişen devlet veya devlete yansımaları politik faaliyetler olarak gelişir.

Dinlerde entelektüel, ahlaki ve politik görevler fazladan iç içe olmaları yaratıcı özelliklerinin gelişmesini engellemiştir. Üç görevin yoğun olarak iç içe olması bağımsızlıklarının zayıflamasına yol açmıştır. İyonya, Grek ve Roma'da entellektüelizm bağımsızlık kazanır. Felsefe okulları entelektüel kurumlardır ve yaygındır. Bu görevler bağımlılıktan özgürlüğe doğru gelişmelerinde önemli bir gelişme olarak ifadeye kavuşur. Romada ahlak, tapınaklarda kendini geliştirir. Politika ise, cumhuriyet biçiminde senato ve imparator olarak ifade edilerek tekil olmaktan çıkmıştır.

Kapitalist modernitede ise, entelektüel faaliyetler ağırlıkta üniversitelere kapanıp bağımlı olmuşlardır. Bu nedenle Entellektüelizm bağımsızlığını kaybetmiştir. Bilim yuvaları ulus-devletlere bağımlı olmuşlardır. Ahlak tarihte olmadığı kadar darbe yiyerek silinmeyle karşı karşıya kalmış, yerini pozitif kanunlara, hukuka bırakmıştır. Politika ise, parlamentoyla sınırlandırılarak daraltılmıştır. Toplumdan alınan politika yerine bürokrasi, idarecilik ve devlet sistemi gelişmiştir. Kapitalist modernite, entelektüel faaliyetleri tekelleştirerek onu üniversitelere kapatarak, sürekli ulus-devlet sistemi çıkarlarına hizmet eden bir araç haline getirirken toplum büyük ölçüde entelektüel görevlerden kopartılmıştır. Kapitalist modernitenin mutlak hakimiyeti ulus-devlet sistemidir. Toplumun tümü ulus-devlet esasına göre bir düzene bağlamıştır. Bu vesileyle toplumlar kendi esas görevlerinden tamamıyla yoksun bırakılmışlardır.

Reel Sosyalist ülkelerde de politika bir merkezde ele alınarak toplumdan kopartılmıştır, ahlak, yerini pozitif hukuka bırakmıştır. Politika ulus-devlet aracılığıyla yapılmıştır. Reel Sosyalist ülkeler Entelektüel görevleri tüm toplumun değil elit bir kesimin faaliyeti olarak ele alıp daraltmış ve toplumu bunun dışında bırakmışlardır. Sosyalist devrimler yeni bir düşünce adına gerçekleşteler de derin bir doğmatizme

saplanmışlardır. Bundan dolayı gelişme gösterememiş yeni bir düşünceye dayanan reel sosyalizm fikirsizlik yüzünden çökmüştür.

Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi uygarlık için de Sümerlerden başlayarak kapitalist döneme kadar ifade edilen bu üç temel görev esastır. Bu üç temel görev temelinde kendilerini oluşturmuşlardır. Her iki uygarlık, farklı biçimlerde bu görevlere misyon ve rol biçmişlerdir.

Demokratik uygarlık güçleri sistemli ve programlı olmadıklarından dolayı kendi farkını ortaya çıkaramamış, tüm iyi niyetli çıkışlar paradigmasal düzey kazanamadığı için gidişata en son damgayı vuran egemenler olmuştur.

Her türlü krizin temelinde entelektüel kriz vardır. Nasıl ki tarihteki tüm gelişmeler zihniyet faaliyetlerinin sonucuysa, yaşadığımız çağda da ortaya çıkan tüm sorun ve krizlerin temelinde zihniyet krizi bulunmaktadır. Kaldı 'ki toplumsal inşaların tümü insanların eseridir'. Zihniyetle bunlar oluşur ve gelişirler. O zaman sistem krizleri söz konusu ise kriz olağan üstü krizlerle yönetiliyorsa ciddi bir entelektüel kriz var demektir. Düşünce ve zihniyet tıkanması olmadan krizlerin gelişmesi mümkün değildir.

Pozitivist ve Metafizik felsefe açısından bakıldığında entelektüel kriz tespitine gidemeyiz. Düz çizgisel toplumsal gelişim süreçleri belli yasalarla ifade ve izah edilir. Doğanın yasaları vardır insanlar sadece bu yasaları bilme tanıma ve anlamakla yükümlüdür. Dolayısıyla müdahale etme hakları fazla yoktur. Marksist felsefede öyledir. Determinist bir yaklaşım sözkonusudur. Marksizm, krizleri daha çok üretim güçleriyle üretici güçler arasındaki çelişki temelinde açıklar. Bunu sömürünün bir ifadesi olarak ele alır. Dolayısıyla kendi felsefik bakış açısı çerçevesinde, sistemin kendi işleyişinde sorun aranır. Burada esas alınan yasalardır, toplum ve insan iradesi esas alınmaz. Onu o noktaya getiren ya da o çelişkiyi o düzeye getiren zihniyet oluşumunu temel almaz. Toplumsal gelişmenin bir yasası olarak kabul edilir. Dolayısıyla tarihsel toplum krizlerini bu temelde bir kader gibi ele alır. Toplumsal krizlerin çözümünü de zihniyet dönüşümünde aramak gerekir.

Derin bir entelektüel krizin yaşandığı açıktır. Krizin aşılması entelektüel süreçle mümkündür. Tarihte entelektüel devrimler yaşanmıştır. Entelektüel devrimle sistem sorunları hem aşılmıştır hem de toplumsal devrimlere çıkış yaptırılmıştır.

M.Ö 6 ve 4 binler arası, tarımın gelişimi, bitki ve hayvanların evcilleştirilmesi, toplumun örgütlenme biçimi, tekniğin kullanımı, yönetim sanatı, sanat ve estetiğin gelişimi, animist düşüncenin derinleşmesi, ürünlerin birden ona yükselmesi ve Tel Halaf örneğinde olduğu gibi neolitik kültürün yaygınlaşması ve tüm buluşların gelişmesi zihniyet ve düşünce düzeyinin ürünleridir. Bu açıdan M.Ö, 6 ve 4 bin yıllarda gelişen sürece ilk entelektüel devrim diyoruz.

İkinci entelektüel devrim Sümerlerde gelişmiştir. Entelektüel devrimler toplumların gelişmesine hizmet edip derinleştiriyorsa olumludur. Zaten entelektüel devrimler toplumların aydınlanması, gelişmesi ve derinleşmesi adına var olurlar.

Dolayısıyla entelektüel devrimler toplumun hizmetine giriyorsa anlamlı ve olumludur. Sümerlerde gelişen entelektüel devrim egemenler kendi denetimlerine aldıklarından dolayı toplumların diyalektiksel akışa hizmet etmemiştir. Buna rağmen ortaya çıkan devasa gelişmeler toplumsal zeminde derinleştiği için toplumsal düşüncenin ürünü olmuştur. Yazının ortaya çıkışı, entelektüel gelişmenin farklı araçlarla yürütülmesidir, matematik, edebiyat, sanat entelektüel çalışmaların sonucudur. Mitoloji, tıp, astronomi, teknik vb. düşüncenin ürünleri olarak gelişmiştir.

Sümerlerden Grek ve İyonya'ya yayılan ve biriken bu zenginlik, Sümerlerde gelişen entelektüel devrimin reddi olmayıp aksine derinleştirilmesidir. Dolayısıyla Greklerde gelişen entelektüel devrimde bir üst aşamaya taşırılarak fark yaratmış bir devrimdir. En temel farklılık, felsefede ortaya çıkmıştır. Yeni bir düşünme tarzı ve düşünce sistemi geliştirmiştir. Bu aynı zamanda düşünceden bilimsel sürece geçiş sürecidir. Mitoloji ve din karışımı bir süreçten bilimsel düşünme sürecine geçiş entelektüel bir devrimdir. Bundan dolayı, evreni, toplumu anlamada yeni yöntem ve metotlar ortaya çıkarmıştır. Düşüncenin esnek ve farklı kullanım şekli olarak bu süreç sonraki dönemlerin alt yapısını oluşturacaktır. Yazıda alfabeye geçiş vardır, edebiyat, sanat ve yönetim sanatı gelişmiştir. Fizik bilimi, mantık, matematik, tarih, tıp ortaya çıkmıştır.

Mezopotamya, Greko Romen, Asya, Afrika, Amerika ve diğer alanlarda yaşanan bu gelişmelerin tümü Avrupa mekânında birikerek sanayi ve endüstri devrimleriyle birlikte entelektüel devrimi zirveye taşımıştır. Bu sürecin tüm birikimleri sonradan ulus-devlet tekeline alınarak, sanat, edebiyat, fizik, tıp, biyoloji, kimya, teknoloji, sosyal bilimler, felsefe, kültür vb gibi devasa gelişmeler ulus-devlet sürecine entegre edilmiştir. Artık Avrupa mekânında entelektüel süreç tümüyle sermayenin aracı haline getirilerek toplumun hizmetinden çıkmış, toplum karşıtlığı olarak kullanımına açılarak Avrupa merkezli hegemonik bir sistem gelişmiştir. Doğa bilimlerini toplum bilimine indirgeyerek topluma dayatan pozitif bilimcilik, sermaye tekellerinin hizmetine girmiş bundan dolayı krizler derinleşmiştir. Birinci ve İkinci Dünya Savaşları bu krizlerin sonucudur.

Özgürlük Sosyolojisiyle Gelişen Yeni Paradigma.

Pozitif bilimciliğin krize girdiği bir dönemde gelişen Frankfurt Okulu ve sonrasında gelişen Annales Okulu'nu sosyal bilimler adına yeni tezlerin geliştirildiği yeni bir süreç olarak ele almak gerekir. Bu süreçte gelişen sosyal bilim tartışmaları kendini kuantum fiziğine dayandırmış bu yeni açılımlara yol açmıştır. Özellikle kuantum bilimindeki devrimsel gelişmeyi de yine entelektüel çabaların sonucu olarak ele almak gerekir. Avrupa ve Reel Sosyalist merkezlerin eleştirisiyle gelişen sosyal bilim tartışmaları, kapitalist moderniteye alternatif bir sistemin gelişmeyişi nedeniyle kapitalist moderniteye entegre olma süreciyle devam etmiş ve bu süreçte de halklar adına istenilen bir çıkış yapılamamıştır. İkinci dünya savaşı sonrası gelişen sürece 1968-70 dönemi olarak adlandırmak mümkündür. Bu süreçte gelişen Feminist hareketler,

ekolojik hareketler, kültür -demokrasi hareketleri ve gençlik hareketleri devrimsel çıkışa zemin olsalar bile alternatif bir sürecin gelişmesiyle sonuçlanmamıştır. Bu sürece öncülük eden aydın ve entelektüeller yaşanan krizin sebebini sistemli modellerde görmüş, bundan dolayı sistemsizliği geliştirmiş ve önermişlerdir. Bu nedenle Post modern süreç olarak tanımlanan bu dönem kapitalist moderniteye nefes aldirtmiş ve kapitalist moderniteye entegre olma sürecine dönüşmüştür. 1968-70'ler süreci entelektüel bir çaba olarak gelişse de belirtilen sistem önermeleri nedeniyle kapitalist moderniteye yaramıştır.

Post modernite süreci bu nedenle zihniyet ve beden olarak kapitalist moderniteyi aşan bir düzey olmamıştır. Bu sürecin iyi yanı batı merkezli zihniyeti, reel sosyalist zihniyeti sorgulamasıdır. Artık tüm gelişmelerin ana kaynağının batı olmadığının anlaşıldığı, batı merkezli bakışa bir darbe olarak gelişen bir süreçtir. Fakat kapitalist modernitenin içine düştüğü kriz ve bunalımlar için de bir çıkış noktası olmuştur. Çünkü sistemin çöküşünü engellemiş, nefes aldirtmiş, sistemi tamir edip, süreklileşmesine yol açmıştır. Bu süreç finans kapitalin gelişmesiyle de bağlantılıdır.

Kapitalizmin üç gelişme süreci olan, merkantilizm, endüstriyalizm ve finans süreçlerini iyi tanımlamak gerekmektedir. Ulus-devlete denk düşen merkantilizm ulus-devlet sürecinin en katı hali olarak ele alınabilir. Endüstriyalizm süreci ise, ulus-devletlerin tabulaşması sürecidir. Finans döneme gelindiği zaman sistemin yaşadığı krizler başka çözümler gerektirmiştir. Parasal dünya iktidarının dünya tekeline geliştirdiği bu dönemde pozitif sosyoloji bu ihtiyaçlara yanıt olmaktan uzak düşmüştür. Onun için finans tekel hegemonyasının direk post modern sosyolojinin ortaya çıkmasıyla bağı vardır. Para egemenliği, ulus-devlet ötesi bir egemenlik gerektirmiştir. Ulus-devlet hegemonyası, finans kapitalin önünde engel teşkil etmektedir. İşte post modern dönem bu sürece çok iyi tekabül etmektedir.

Bu tanım ve çözümlemeler Demokratik uygarlık paradigmasının alternatif sosyal bilim yaklaşımının iyi anlaşılması için yapılmaktadır. Pozitif sosyoloji, post modern sosyoloji süreçleri anlaşılmadan, özgürlük sosyolojisi çıkış yapamaz. Kapitalist modernite ve post modern zihniyetlerin iflas ettiği ve yeni sosyal bilim paradigmasının gelişiminin neyi esas alması gerektiğini netleştirmek için 1968-70'li sürecin iyi anlaşılması gerekir. Çünkü kapitalist modernite yeni bir restorasyon süreci içindedir. Bu restorasyon süreci hala devam etmektedir. Yaşadığımız dönemi sistemlerin krizleri olarak ifadeye kavuşturmak ve entelektüel kriz nedeniyle oluşan tüm bu krizli süreçlerin yeni bir entelektüel devrimle çözüleceğini görmek zorundayız. Önder Apo ortaya koyduğu demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü paradigma, entelektüel devrimi içermesiyle birlikte yeni bir tarihsel-toplum paradigmasına da yol açmıştır. Tarihsel-toplumun diyalektiksel gelişim dili takip edilirse, geliştirilen demokratik uygarlık zihniyetini bir entelektüel devrim olarak tanımlamak tarihe saygı gereğidir. Bu açıdan geliştirilen örgütlü sistem modeliyle birlikte, yeni bir entelektüel çağın da doğduğunu ama tam istenilen düzeyde anlaşılmadığını belirtmek gerekmektedir.

Bu süreci ele almanın en önemli yanı sınıflı, hiyerarşik ve devletli uygarlığın 1968-70'li yıllardan sonra yeniden bir restorasyon sürecini yaşamasıdır. Sümer kent devletleriyle başlayan, Asur'da yayılma gösteren, Greko-Romen'le devam eden, devlet ulusuyla yeni bir görüntü kazanan devlet, 1968-70'li yıllardan sonra yeni bir restorasyon süreci yaşamaktadır. Bu süreç başarıldığı oranda halklar yine kaybetmiş olacaktır. İşte Özgürlük Sosyolojisi denilen, demokratik uygarlık çıkışı bu nedenle tarihi önemdedir. Önder Apo bu noktadan itibaren, tarihte gelişen tüm özgürlük, eşitlik ve demokrasi mücadeleleri başta olmak üzere son iki yüzyıldır gelişen mücadelelerinin, ezilenlerin, halkların, ulusların, hareketlerin, sol siyasetin, felsefecilerin, akademisyen ve entelektüellerin **'bu krize yanıtları nedir?'** sorusunu sormaktadır.

Tüm bu kesimlerin yaşanan sistem krizine dolayısıyla entelektüel krize karşı yanıtları nedir? Kriz yaşayan sınıflı, hiyerarşik ve devletçi sisteme karşı, ezilenler, demokratik uygarlık birimleri hangi siyaset, hangi mücadele araçları ve hangi alternatiflerle cevap vermektedir? Önder Apo işte bu soruya, Demokratik, Ekolojik, Cinsiyet özgürlüğü ilkelerine dayalı Demokratik Uygarlık cevabını önermektedir. Demokratik Uygarlık, devletçi uygarlık zihniyet ve bedeninden kopması sonucunda yeni zihniyetle tanımlanan, demokrasi ilkelerine, ekolojik bir topluma, kadın özgürlük çizgisine, dayanışmacı ekonomiye dayalı bir öz yönetim mücadelesinin adını, zaman ve mekânsal ölçeğini ifade etmektedir. Dolayısıyla Önder Apo, Kapitalist modernitenin üç mahşer atlısı olan ulus-devlet, endüstriyalizm ve kapitalizmin alternatifi olarak, demokratik-ulus, eko-endüstri ve dayanışmacı grup-topluluk ekonomisi paradigmasıyla cevap vermektedir. Kuantum biliminden sonra, sosyal bilimlerde yaşanan köklü sorgulamalar sonucunda, halklar adına yeni örgütlenme modeline Önder Apo paradigmasal anlamda cevap vermektedir. Alternatif sistemin örgütsel modeli, devlet olmayan toplumun demokratik sistemi olan demokratik konfederal örgütlenme biçimini geliştirip, derinleştirirken toplumsal yaşamdan devleti çıkartmayı önermektedir.

Özetle demokratik uygarlık birimleri olan sistem karşıtlarının kendini en iyi ifade edebileceği sistem demokratik konfederal sistem olmaktadır. 'Demokratik konfederalizm, devlet olmayan demokratik ulus örgütlenmesidir.' Demokratik uygarlık birimleri olan toplumun ortalama olarak yüzde doksanı artık konfederal bir örgütlülüğe kavuşması, katılması bir zorunluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Temel halka burasıdır. Sınıflı, devletli toplum bu kadar örgütlüyse, devasa araçlara sahip ise, demokratik uygarlık birimleri de örgütlü hale gelmeli, kendini çoğulculuk esasları üzerinden geliştirecek demokratik ulus zihniyetine ulaşmalı ve bunun bedeni olan demokratik konfederalist sistemi örgütleyip toplum özneleşmelidir. Tarihte de görüldüğü gibi en güçlü varlık, kendini örgütlülüğe kavuşturmuş ve sisteme dönüştürmüş olan halk örgütlülüğüdür.

Demokratik uygarlık birimlerinden olan demokratik ulus birimi Kürdistan çapında kendini örgütlemiş bilinçli bir birimdir. Ama bu birimin Kürdistan sınırları içinde kendini inşa etmede başarılı olması mümkün değildir. Kendisiyle sınırlı bir inşada kalması toplumsal yaşam diline terstir. Ancak kendini çoğaltarak bölgeselleştirdiği ve evrenselleştirdiği sürece başarılı olabilir. Her şeyden önce bu tarz bir düşünme biçimine ve düşünceye sahip olmak gerekir. Aksi durumda tarihte yaşanan olumsuz örnekler yeniden tekrarlanarak halklar umutsuz ve seçeneksiz kalmaya mahkûm olacaktır. Kaldı ki, toplum ve yaşamın kanunu kendini çoğaltmaktır. Klandan kabileye, aşiretten kavme ve oradan demokratik ulus sürecine kadar sosyolojik olarak toplumun kendini

çoğaltması bu esaslardan ileri gelmektedir. Demokratik ulustan küresel bir sistem düzeyine kavuşması, yerelden evrenselliğe kendini büyüten bir anlayışa ve bedenleşmeye kavuşturması olmazsa olmazdır. Toplumsal yaşamın dili, demokratik ulusların kendini küresel dünya ulusuna dönüştürmesini zorunlu kılmaktadır. Sosyolojik olan bu hakikat görülmelidir. Egemenler bu gerçeği görmüşlerdir ve bu durumun farkına varmışlardır. Ama bu hakikati görmesi gereken ezilen halklar maalesef hem görmemiş hem de bu gerçeklikten kopuk bir yaşam içerisindeyler.

Ortadoğu Demokratik Konfederalizmi, Dünya Konfederal Birlikleri ancak bu temel çoğalma anlayışı üzerinden kurulabilir. Bu sadece söylem ve tartışmalarla olacak bir şey değildir. Bu söylemlerin alt yapısını geliştirmek, kurmak ve doldurmak gerekmektedir. Bunlar için ise temel ve esaslı görevler olan entelektüel, politik ve ahlaki görevlerin tarihte nasıl geliştiğini ve nasıl başarıldığını iyi anlamalıyız. Sınıflı ve devletli uygarlıktan kopmanın tek yolu bu görevlerin yetkince yerine getirilmesinden geçmektedir. Kürdistan'da demokratik inşa birimlerinin bu bilinçle hareket etmesi, paradigmayı birden milyonlara ulaştırmayı başarması zaruridir. Bunun fikirselleştirilmesini oluşturarak maddi ve manevi çoğalmayı geliştirerek, küresel sisteme kendini ulaştırmalıdır.

Devletçi ve İktidarcı uygarlık Uruk'tan bu yana kendini korumayı, var kılmayı çoğaltmakta, kendini evrensel ve küresel bir sisteme dönüştürmekte görmüştür. İktidarcılar bu nedenle oldukça bilinçli ve planlı hareket etmiştir. Kendini korumak ve kalıcı hale getirmenin çoğaltmayla mümkün olacağını en iyi kavrayan egemen güçler olmuştur.

Ezilenler adına gerçekleşen Rus devriminin demokratik uygarlık birimi olarak kendini nasıl çoğalttığına bakmak gerekmektedir. Anayurdu savunma adı altında tüm sınıf devrimlerini ve sınıflara dayalı ulusal kurtuluş mücadelelerini kendileri için araçsallaştırmışlardır. Sovyetler biriminin temel amacı çoğalma olmayıp anayurdu korumak olmuş, bunun için dış siyasette tüm demokratik güçler ve gelişmeler araç olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla Sovyetler birimi kendini çoğaltma yerine var olan sosyalist mücadeleleri dış siyasetin aracı haline getirmiş, anayurdu savunmasının bu temelde olacağını düşünmüş ve yanılmıştır. Dolayısıyla birçok toplumsal ve ulusal kurtuluş hareketini kullanarak kendi sistemine entegre etmiş ve anayurdu bile koruyamayarak çözülmüştür.

Rojava devrimi demokratik uygarlık paradigması zihniyetiyle gerçekleşmiş olan bir devrimdir. Demokratik uygarlık birimi olan Rojava devriminin var olabilmesi çoğaltması ve evrenselleşmesiyle mümkündür ve bu yöntemle korunabileceğini anlamak gerekmektedir. Nasıl ki devletçi uygarlık birimi Uruk'tan evrenselliğe dönüşmüş ise, iç içe birçok merkez ve sistem geliştirmiş ise, Rojava'da gelişen demokratik uygarlık birimi de kendisini çoğaltarak, büyüterek, küreselleştirerek var kılabilir. Sınıflı, hiyerarşik ve devletçi zihniyet hastalıkları nedeniyle nasıl ki Sovyetler birimi çözülmüş ise, aynı zihniyet hastalıkları Rojava süreci içinde geçerliliğini korumaktadır. Buna dikkat edilmeli ve bu hataya düşülmemelidir. Rojava için diğer demokratik uygarlık birimlerini ve parçaları kurban etmeyerek, ortaya çıkan muhalif birim, güç ve bireylere ulaşarak, birlikte kendini demokratik uygarlık sistemi çerçevesinde büyütmeyi bilmelidir. 'Her şey Rojava için 'siyaseti Sovyet siyasetidir ve sonucu da görülmektedir. 'Rojava'yı koruyalım' adı altında geliştirilen tüm savunma refleksleri çeşitli yol ve yöntemlerle geliştirilip

yaygınlaştırılmazsa Rojava'yla sınırlı kalırsa böyle bir tehlikeyi içinde barındırır ve kaybetmeye açık hale gelir. Çünkü bu refleks daralmaya ve bütünden kopmaya yol açacaktır.

Rojava devrimi başta Ortadoğu'da halklar ittifakını geliştirerek yatay düzeyde hacmini genişletip büyütürken, sömürgeci ulus-devletlerin ve kapitalist modernite güçlerinin saldırılarını boşa çıkarabilir. Kapitalist tekellerin devasa güçleri ve araçlarıyla buna izin vermek istemeyeceği ve engel teşkil edeceği bilinmelidir. Geliştirdikleri politik yaklaşımlar bunu fazlasıyla göstermektedir. Tekrarlamakta fayda vardır, Rojava devrimini korumanın yolu, çoğalmak ve kendini küresel kılmaktan geçmektedir. Demokratik uygarlık birimi olan Demokratik ulus birimi Rojava'da devrim yaptığı için bu değerlendirmelerin yapılması gerekli olmuştur. Yoksa Demokratik uygarlık paradigması, mücademizin stratejik amaçlarından ve dünya insanlığını özgürleştirme hedefi bu paradigmayla mümkündür. Gelişen devrim bunun zemini olabileceğini dolayısıyla kendini çoğaltarak, bölgesel ve küresel bir sisteme dönüşme fırsatını yakaladığını tarihten dersler çıkartarak iyi değerlendirmelidir.

Demokratik uygarlık paradigmasını çoğaltıp küresel kılma hedefi içindeyken dar ve dogmatik yaklaşımların mahkûm edilmesi gerekmektedir. Demokratik uygarlık paradigmasını çoğaltma çalışmasını yürütürken aşırı anlamda 'denetimimizde gelişsin' yaklaşımı dar ve dogmatik bir anlayıştır. Her oluşumun kendisini ben merkezci kılması nasıl ki daralmaya yol açacak ise, konfederal sistem dilinden uzak, aşırı merkezci yaklaşımlar da aynı sonuçların gelişmesine zemin sunacaktır. Gelişmek, derinleşmek ve çoğalmanın yolu yüksek ölçüler ve yaratıcı yöntemler gerektirir. Demokratik uygarlık birimleri olan inşa kurumlarının içe dönük, aşırı sistem içi gelişmesi, paradigmal reflekslerin zayıflamasına dolayısıyla demokratik konfederalizm sistemine dönüşemeyerek tekniği, dar ve örgütsel bir mekanizma sınırlarında kalmasına neden olmaktadır. Aynı birimlerin Önder Apo paradigmasını yaygınlaştırma ve çoğaltma çalışması yürütürken de dar, güncel siyasi reflekslerle çalışmalara yaklaşması aynı derecede bir daraltmayı küçülmeyi ve rutinliği beraberinde getirecektir. İçte daralan ve küçülen dışta ise soyut ve genellemeci kalan demokratik uygarlık biriminin bu gidişata karşı içte ve dışta paradigma esaslarına göre yeniden kapsamlı açılımlar yapması şarttır. Ortaya çıkan bu yanılgılı yaklaşımlar, yaşamın ve toplumun kendini çoğaltma diline uymayan yaklaşımlardır. Artık özgürleşme çalışmasının geldiği aşama nedeniyle, sosyal temeli zayıflayan temelsiz kaygı, tereddüt ve korkuya dayalı yaklaşımlar mücadelenin önüne geçmemeli ve bu özellikler bir yana bırakılmalıdır. Çünkü bu özellikler büyümenin önünde en temel engeller olmaktadır. Paradigmanın oluşması ve çoğalma yaklaşımına tarihsel bir rol ve misyon yükleme şeklinde bakılırsa işin özü daha derinlikli anlaşılacaktır. Tarihte entelektüel devrimlerin, birimlerin ve fikirlerin çoğalıp genel sisteme dönüşürken kendilerine yükledikleri misyon gibi, çağımızda da bu çalışmalara tarihsel bir misyonun gereklerinin pratikleştirilmesi olarak bakılması gerekmektedir. Bu tarihsel bir misyondur. Büyümenin yolu buradan geçmektedir. Yüksek ölçülerle ama oldukça esnek ve yaratıcı bir yöntemin bulunması kaçınılmazdır.

Sürekli iktidar yönteminden söz etmek ve örnekler vermek yaklaşımımız değildir bunun için pragmatizme kaymadan dersler çıkarma temelinde bakmak gerekmektedir. Var olan toplum ve yaşam dilini iyi çözen ve kavrayan hiyerarşik ve devletçi sistem, sistemini geliştirirken, kendisini çoğaltırken sıkı anlamında her şey 'denetimimde gelişsin' diye bir yaklaşımı yoktur. İktidar sistemini kim yayıyorsa hangi güç yayıyorsa

yayabilir. Amaç ve yöneme ilişkin, herhangi kaygı, korku ve tereddüt içinde değildir. Amaç iktidarı yaymaktır. Yüzüklerin Efendisi senaryosunda yansıdığı kadarıyla herkese yüzükler armağan ediliyor sistemleri ihraç olsun da nasıl oluyorsa olsun perspektifine sahiptirler. Amaç iktidarın yaygınlaşmasıdır. İktidarlar bu nedenle toplumsal ilişkileri ve biçimlerini yaygın olarak kullanmaktadır. Tarihsel anlamda toplumların geleneksel ve doğal ilişkilerine sızarak virüs gibi kendini yaygınlaştırmıştır. Dikkat edilirse günümüzde yaşamın tüm gözeneklerinde iktidar hakimdir. Oysa bu gözenek ve ilişkiler toplumsal yaşamın geliştirdiği ilişki biçimleridir ve geliştirilirken iktidardan bağımsız gelişmiştir. Aynı yöntem teknoloji ve internet dünyası için de geçerlidir. İnsanların kullandıkları bilgisayar ve teknik araçların tüm programlarına virüs yöntemiyle sızarak tüm bilgileri almaktadır. Bunun tedbirini almak mümkün değildir. Bunun için iktidar her türlü toplumsal ve teknolojik ilişkileri en iyi düzeyde kullanmayı bilerek iktidarların hizmetine koymayı başarmıştır.

Demokratik uygarlık birimleri de kendini çoğaltarak ve küresel bir sistem düzeyine gelerek var olabilir. Kendilerini korumanın yegâne yolu bu açıdan çoğalmak ve küresel düzeye taşımakla mümkündür. Çağımızda yaşanan kaos nedeniyle, toplum ve insanların açlık derecesinde yol gösterecek bir fikre ihtiyaç duyma gereksinimi, büyümenin toplumsal ve sosyal zeminini oluşturmaktadır. Geleneksel, doğal toplum ilişkileri ve teknolojik kullanım sisteminden tutalım toplumların temel ihtiyaçlarını karşılayan ilişkilere kadar, toplumların kılcal damarlarına girme yöntemlerini iyi değerlendirerek hem mevcut ilişki tazını hem de yaratıcı ilişkileri geliştirip özgür yaşam ağına çevirmek çoğalmanın en temel yolları olmaktadır. Toplumların her alanına yaygın olarak kurumsal, grupsal ve bireysel tarzlarla açılım yapmak, var olan toplumsal ilişkiler içinde konumlanıp yaygınlaştırmak dolayısıyla bu ilişkileri dönüştürerek çoğalmanın hizmetine sunmak gerekmektedir. Bunun için Mümkünse yüzlerce, binlerce kurum ve temsilcilikler açılabilmesi yaygın bir ilişkilendirme çalışmasına gidilmelidir. Dolayısıyla toplumların üretim-tüketimden kaynaklanan doğal ilişki biçimleri ve yaratılan yeni toplumsal ilişkiler kurumsallaşırsa kalıcı olur ve yaşamın dönüşümüne aracılık edilebilir. Bunun için toplumsal ilişkiler kurumsal örgütlülüğe kavuşmalı ve toplumun her türlü faaliyetlerini geliştiren oluşturucu etkenler olabilmelidir. Önder Apo paradigmasını küresel düzeye çıkartmanın ve Dünya Konfederal Sistemini örgütlenmenin temel yolu çoğalmaktan geçtiğini bilinmesi gerekmektedir. Bu çoğalmanın yöntemi de tarihte sürdürüldüğü gibi üç temel görevin özerklikleri korunarak etkin-yetkin bir şekilde değerlendirilmesinden geçmektedir.

Önder Apo demokratik, ekolojik, kadın özgürlük paradigmasının yaygınlaştırıp, tüm ezilen halklara taşıma ve küresel bir harekete getirme görevleri dururken, sadece kendi toplumsal inşa çalışmalarının temelinde ele almak, bununla sınırlı tutmak çok ciddi bir özleştirici sebebidir. Önder Apo bu paradigmayı geliştirirken tüm insanlığa, kurtuluş ve özgürlük programı olarak ortaya koydu. Neredeyse tüm kıtalara, bölgelere dolayısıyla ezilen toplumlara bunu önerdi. Geliştirilen Paradigma ile sistem karşıtlarının birleşmesi için çağrı yaptı. Fakat bunu uygulayacak olan aydın ve devrimcilerin bu paradigmayı dar ve sınırlı derecede tutması nedeniyle istenilen bir düzey kazandırılmadı, kazandırmadığı gibi hem devrim yapılan toplumun içinde hem de dayandığımız toplumsal dinamikler kapsamında çok farklı halk ve inançlara bile bunu taşıyıp özne haline getirilemedi. Hala eski paradigmanın 'destekleme' pozisyonunda halkları tutmak, yeni paradigmanın tam özümsemediği, anlaşılmadığı ve kendini yeni esaslara göre ikna edilmediğinin göstergesidir. Önder Apo için 10 Ekim 2023 yılında başlatılan 'fiziki

özgürlük' kampanya sürecinin bölge ve dünya çapında çoğalıp küresel düzeye gelmesi sonucunda dar, ufuksuz, yanılıgılı, yüzeysel ve dogmatik yönlerin kısmen kırıldığını ve **'yeni bir dünya mümkün'** umuduna dönüşmesine zemin sunmuştur.

Aynı derecede yerel, bölge ve dünya çapında yaşayan başta sistem karşıtları ve entelektüel, akademisyen, aydın kesimlerinde geliştirilen özgürlük paradigmasına karşı yaklaşımlarda 'destekleme' konumundan çıkamadılar. 'Kürt halkının haklı davası ve önderlerinin tutsak olması karşısında' desteklemeyi sürekli bir borç bilip o pozisyondan çıkamadılar. Oysa fikirsel-düşünsel, entelektüel ve paradigmasal anlamda geliştirilen ekolojik, demokratik ve kadın özgürlükçü zihniyetini, somut koşullara uyarlanıp kendi özgürlük mücadelesini verebilmelidirler. Birçok emek hareketleri, partiler, hareketler ve gruplar bulunmaktadır. Programlarını yeni paradigmaya göre değiştirmeleri ve dayanışma içinde olmaları gerekmektedir. Aynı şekilde yeni hareket ve partiler bu temelde örgütlenmeleri mümkündür. Bölge ve küresel düzeyde olan entelektüel, akademisyen ve aydınların yeni paradigma ışığında **'yeni bir dünya mümkün'** şiarıyla küresel inisiyatifler kurup, sistem karşıtı birimlerin bir araya getirmenin yol ve yöntemlerini tartışabilir ve öncülük edebilirler. Aynı şekilde, toplumsal devrimlere öncülük etmiş olan gençlik ve kadınların tarihte olduğu gibi, ekolojik, demokratik, kadın özgürlükçü paradigma ışığında, rollerini daha küresel boyuta taşıyıp öncülük edebilirler. Özetle, başta sistem karşıtları olmak üzere entelektüel, akademisyen ve aydınların yüzyılımızda yaşanan kaos ve sistem krizinden çıkmanın yolu Önder Apo paradigması karşısında 'destekleme' pozisyonundan çıkıp daha aktif ve öncülük misyonlarını oynayabilirler.

Bu konuda entelektüeller dünyasında örnek sayılabilecek olan Filozof Slavoj Zizek 'in Önder Apo kitap okuma günlerinde yaptığı kapsamlı değerlendirmeyi olduğu gibi aktarmak gerekmektedir.

Zizek, "Size, Öcalan'ın nasıl yaşamalı, ne yapmalı ve nereden başlamalı adında iki tane güzel ve kısa paragrafını okumak benim için bir onurdur. Bu tekst, bugün hepimizin temel sorunu olan, günümüz dünyasının yığını içinde öznelliğimizle nerede duracağımız, otantik bir özne konumun ne olduğu sorusunu doğrudan ele alıyor" "Ne yapmalı sorusu da çok önceden, beş yüz yıldır ayrıntılı cevaplarıyla yanıtlanmıştır: Bireyci yaşayacaksın, hep kendini düşüneceksin, "Tek yol modernite yoludur" deyip üzerine düşeni yapacaksın. Yol belli, usul bellidir: Herkes ne yapıyorsa, sen de onlar gibi yapacaksın. Patronsan kâr yapacaksın. Emekçiysen ücret peşinde koşacaksın. Başka tür ne yapmalar peşinde koşmak aptallıktır. Israr edilirse sonuç sistem dışına sürülmedir, işsizliktir, çaresizliktir, çürümektir. Yaşam korkunç bir at yarışına dönüştürülmüştür. 'Nasıl yaşamalı, ne yapmalı ve nereden başlamalı sorularına verilecek ilk ortak cevap sistemin içinden ve sisteme karşıtlık temelinde başlamalıdır. Fakat sistemin içinden sisteme karşıtlık, eski bilgiler düzeyinde her an ölüm pahasına hakikat savaşçılığını gerektirir. Nasıl yaşamalı nereden başlamalıyla iç içe olacak şekilde, modernitenin bir zırh gibi giydirdiği deli gömleğini çıkarır misali nefret ederek bu yaşamdan vazgeçeceksin. Gerektiğinde her an kusarak mideni, beynini ve bedenini içindeki bu yaşamdan arındıracaksın. Sana kendini dünya güzeli gibi sunsa bile içindekini kusarak yanıt vereceksin." "Bu pasajın ışıldayan, neredeyse metafizik bir güzellik sergileyen bir şey olduğunu düşünüyorum. Yine nerede olduğumuzun kesin koordinatlarını veriyor. Kendini bireyci olarak sunan bir sistemde yaşıyoruz, her birimiz kendimize özgü bir hayat yaşamalıyız, diğerleri gibi değil. Ancak bu kibirli, boş, çokluğun altında oldukça

sıkıcı bir benzeşme var. Benzersiz bireyler olarak varlık göstermek istediğimiz ölçüde, diğer herkes gibiyiz. Peki ne yapmalı? Öcalan burada harika, kesin bir metafor sunuyor: Sistemi kusmak. Bu, tüm gerçekliği yok etmek anlamına gelmiyor, ama öznelliğimizin en derininde, içinde yaşadığımız ve doğal olarak kabul ettiğimiz mevcut ideolojik koordinatlara gömülü olmaktan kurtulmak anlamına geliyor." "Toplumsal özgürleşme ve kurtuluş sürecine girmek için önce kendinizi özgürleştirmeniz, bu asgari özgürlüğe ulaşmanız gerekir; bu da tam olarak kendinizi bugün hayatlarımızı düzenleyen ve iç içe geçen tüm yenilgilerden arındırmak anlamına gelir. Sanki Öcalan, burada eski Yahudi teolojisinin en derin kavrayışını, yani Tanrı'nın dünyayı yaratmadan önce boşluğun kendisini yaratması gerektiğini ve daha sonra yarattığı şeyleri içine koyabileceğini ifade ediyor. Bir materyalist, Marksist olarak Öcalan, yeni bir toplumsal dünya yaratmak için önce mevcut düzeni kusmak gerektiğini söyledi. Boşluğu kabul etmek, içinde yaşadığımız dünyanın tüm muazzam baskısından kurtulmak. Bu harika bir sosyal, metafizik içgörü. Öcalan, pek çok sosyal analiz yaptı, çok nüfuz edici analizler yaptı, ama size okuduğum bu iki paragrafta, sanki tüm angajmanının temel metafizik koordinatlarını elde ediyorsunuz. Ve biz de onu bu konuda takip etmeliyiz."

Slavoj Žižek 'in başka bir değerlendirmesinde, 'Öcalan'ın yürüttüğü özgürlük mücadelesinin küresel kurtuluş mücadele ile nasıl birleştireceğimiz konusunda da bir model sunuyor. Öcalan'la sonuna kadar dayanışma içindeyim, ona sempati sunmuyorum bence sempatiden bir adım öteye geçmeliyiz. Onun mücadelesi benim mücadelemdir. 'demiştir.

Filozof Slavoj Žižek'in bu uzun değerlendirmesinin en son cümlesi olan '**ve bizde onu bu konuda takip etmeliyiz**' ve '**onun mücadelesi benim mücadelemdir**' sözleri entelektüel, akademisyen ve aydınların nerde durması gerektiğinin çarpıcı bir biçimde cevap vermiştir. Bu konuda, bir çok entelektüel, akademisyen ve aydın kesiminin yüksek düzeyde bir ilgi ve katılım düzeyleri olduğu bilinmektedir. Fakat daha sistematik ve geniş inisiyatifler alınmadığı için, ekolojik, demokratik ve kadın özgürlük paradigmasını çoğaltarak küresel hareket düzeyine taşımaya yetmediği ortadadır.

Sonuç olarak, iç içe geçmiş olan entelektüel, ahlaki ve politik görevlerin özerkliklerine dikkat etmek kadar birbirlerini tamamlayarak hareket etmeleri için yeni özgür alanların geliştirilmesi gerekmektedir. Liberalizmin ölçsüz ve her yol mubahtır anlayışına kapılmadan, pragmatik yaklaşımdan ilkeli ama esnek, yaratıcı ve politik ustalığı yakalayarak Önder Apo'nun fikirlerini, üç görev üzerinden çoğaltmak en değerli görevdir. Bunun için başta Önder Apo'nun Öğrencileri ve devrimciler olmak üzere, entelektüeller, akademisyenler, aydınlar, sanatçılar, edebiyatçılar, sosyologlar, bilim insanları, kadınlar, anarşistler, sosyalistler, demokratlar, inançlı dürüst alimler ve sistem karşıtı birimler tarihsel bir görevle karşı karşıya olduklarını unutmamalıdır.

**ABDULLAH ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ.
ORTADOĞU ARAŞTIRMA MERKEZİ.**